

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

EZ werkt aan beschermen van Surinaamse ontwerpen internationaal

Franse ambassadeur bespreekt
intensieve samenwerking
op handelsgebied
met EZ

Gemengde delegatie CCPF en
CBEE-R op bezoek bij
minister van EZ

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken,
Ondernemerschap &
Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Colofon

**Eindredactie en coördinatie:
Adagracia Pawiro**

**Redactie:
Voorlichting EZ**

**Grafische Vormgeving:
Shiromanie Gowrie**

**Contactgegevens:
Ministerie EZ
Tel: 402080
Email: hi.voorlichting@gmail.com
Adres: Havenlaan no. 1**

Editie 13: Mei 2023

EZ werkt aan beschermen van Surinaamse ontwerpen internationaal

Surinaamse bedenkers en ontwerpers van tekeningen en modellen zullen binnen niet al te lange tijd hun ontwerpen (designs) zowel nationaal als internationaal kunnen beschermen. Daar het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) ontwerpen, technologische innovatie en creativiteit ondersteund, is het Bureau Intellectueel Eigendom (BIE) een samenwerking aangegaan met het Europees bureau dat belast is met registratie van merken en designs (EUIPO). Vanwege deze samenwerking is er thans een nationaal designwet in de maak.

Om de Surinaamse ontwerpers enkele richtlijnen te geven omtrent de aanvraag procedure en de internationale registratie heeft het ministerie van EZ in het kader van het CARIFORUM Intellectuele Eigendomsrechten en Innovatie (CARIPI) project een praktische gids (booklet) voor Surinaamse ontwerpers en ondernemers gelanceerd. Bij de lancering waren enkele ontwerpers, ondernemers, onderwijsinstellingen en bedrijfslevensorganisaties uitgenodigd. De lancering heeft op 15 mei 2023 in de banquethal van hotel Torarica plaatsgevonden.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Kenneth Codrington, Ondirecteur van BIE, heeft in zijn openingstoespraak aangegeven, dat iedereen geconfronteerd wordt met Intellectuele Eigendom. Het is volgens hem daarom van belang dat ontwerpers hun ontwerpen internationaal kunnen laten registreren, zodat zij dan terug kunnen verdienen aan hun creaties. In dit kader is in 1990 een akte van Geneve getekend, welke een basis legt voor betere bescherming van tekeningen en modellen.

Voorafgaand aan de lancering heeft Sophia Bonne, EUIPO-vertegenwoordiger, een presentatie gehouden, waarbij zij onder andere is ingegaan op de algemene definitie van designs, de voordelen van design registratie de criteria voor bescherming van tekeningen en modellen en design bescherming. Bonne benadrukte dat het bij de registratie van ontwerpen veel sneller gaat dan bij die van merken, omdat er slechts op drie zaken wordt gelet namelijk als de aanvrager bekend is, als het om een design gaat en als het ontwerp niet indruist tegen de openbare orde en goede zeden.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Minister Rishma Kuldipsingh, die de officiële lancering van de praktische gids heeft verricht gaf aan, dat Suriname een bewuste keuze heeft gemaakt om in 2020 toe te treden tot de akte van Geneve van 1999. Volgens Kuldipsingh is het Ministerie ter ore gekomen, dat er mogelijk gevallen zijn waarbij buitenlanders patent hebben aangevraagd op Surinaamse producten en dat een aantal producten worden gecopieerd en in het buitenland worden afgebeeld. De bewindsvrouw wijst erop dat het ministerie van EZ al het mogelijke zal doen om een dergelijk onrecht aan te vechten en bescherming te bieden aan belanghebbenden van Intellectuele Eigendom in Suriname. Er werken miljoenen mensen in de creatieve industrie en de design cultuur in Suriname moet naar zeggen van Kuldipsingh worden gestimuleerd. De booklet werd na de lancering overhandigd aan vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en aan designers en ondernemers.

Franse ambassadeur bespreekt intensieve samenwerking op handelsgebied met EZ

Een delegatie onder leiding van de Franse ambassadeur, Nicolas de Lacoste, heeft een kennismakingsbezoek gebracht aan minister Rishma Kuldipsingh van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ). Tijdens dit bezoek werd de relatie tussen Frans-Guyana en Suriname naar voren gebracht, waarbij de Franse ambassadeur heeft voorgesteld om intensiever samen te werken, zodat de handel tussen beide landen versterkt kan worden. Het kennismakingsbezoek heeft op woensdag 18 mei plaatsgevonden in de vergaderzaal van het ministerie van EZ.

Ambassadeur Nicolas de Lacoste heeft aangegeven dat er behoefte is aan het ontwikkelen van de handel tussen Frans - Guyana en Suriname. De ambassadeur kijkt uit naar een intensieve samenwerking van investeerders en ondernemingen in zowel Suriname als in Frans-Guyana. Vanuit Frans-Guyana proberen zij mogelijkheden te creëren om gemakkelijker vanuit beide landen te investeren. Een van de punten is dat er vanuit Frans-Guyana moderne mogelijkheden en oplossingen gecreëerd worden voor ondernemingen. Volgens de Lacoste ligt de focus ook op het stimuleren van vrouwelijke ondernemers voor het ontwikkelen van gendergelijkheid. De ambassadeur heeft aangegeven dat Frans - Guyana ook hun grenzen beter willen openstellen voor Surinaamse ondernemers.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Minister Kudipsingh is ingenomen dat de Franse ambassadeur de handel tussen Suriname en Frans-Guyana intensiever wil ontwikkelen. De bewindsvrouw geeft aan dat de focus van het ministerie ligt op het stimuleren en ontwikkelen van Klein en Middele Ondernemingen (KMO). Hierdoor heeft het ministerie van EZ een KMO-fonds opgezet om ondernemingen te helpen ontwikkelen in Suriname. Daarnaast heeft Suriname ook buitenlandse investeerders nodig. Dit is een positieve stap waarbij buurlanden kunnen samenwerken om de handel te ontwikkelen. Volgens de minister is er een planning gemaakt om een beurs te organiseren waarbij niet alleen ondernemers van Suriname, maar ook van andere landen zoals die van Frans-Guyana te accommoderen tijdens deze beurs. De bedoeling is om de ondernemers een platform te bieden om hun diensten en producten te promoten om zodoende productie en export te stimuleren.

Editie 13: Mei 2023

EZ verzorgt workshop over situatieanalyse MKMO-sector

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ), is gestart met een situatieanalyse voor Micro, Kleine en Middelgrote Ondernemingen (MKMO). Er is een tweedaagse workshop van start gegaan om akkoord te bereiken over de situatieanalyse van de MKMO en de uitbreiding en vergroting van het concurrentievermogen van de MKMO - sector. De projectcoördinator MKMO - beleid van het ministerie van EZ, Amit Chandansingh, geeft aan dat deze workshop een vervolg is van de voorgaande, waarbij de toezegging vanuit de Caribbean Development Bank (CDB) is gedaan aan de Surinaamse regering om de MKMO een helpende hand te bieden. Aan deze workshop hebben verschillende vertegenwoordigers van het bankwezen, de ministeries en de particuliere sector deelgenomen. De workshop is gestart op donderdag 4 mei 2023 en eindigt op vrijdag 5 mei 2023, in de vergaderzaal van het ministerie van EZ.

De consultant van CDB, Michael Julien, heeft een presentatie gehouden met als thema: "To define the SME definition for Suriname." In zijn presentatie heeft hij een uiteenzetting gegeven over de situatieanalyse van de Surinaamse MKMO-sector. Hij is verder ook ingegaan op het genderbeleid binnen de ondernemingswereld. Vrouwen in deze branche worden vaker onderbetaald, terwijl zij ook een grote bijdrage leveren.

De regering van de Republiek Suriname heeft financiering aangevraagd bij de CDB voor het ontwikkelen van het MKMO- beleid. Het doel hiervan is het ontwikkelen van een raamwerk voor een sociaal-inclusieve en gender gevoelige MKMO- beleid. Dit raamwerk kan worden aangenomen en geïmplementeerd door Suriname, om de uitbreiding en vergroting van het concurrentievermogen van de MKMO-sector te bevorderen.

De procedure voor het aanvragen van vrijstelling

De aanvraag van vrijstelling van invoerrechten is gekoppeld aan een procedure, die door de belanghebbende opgevolgd dient te worden. Het Onderdirectoraat Internationale Handel (ODIH) van het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) is belast met de aanvragen en het doorgeleiden daarvan. De CARICOM Interactive Marketplace en Suspension (vrijstelling) Procedure (CIMSuPro), is het virtueel loket waar vrijstellingen van invoerrechten aangevraagd kunnen worden. Dit platform moet erin resulteren dat het proces en de lange wachttijden, die ontstaan bij de verzoeken voor opheffing van de Common External Tariff (CET), het CARICOM gemeenschappelijk buitentarief, vereenvoudigen en versnellen, bij de import van grondstoffen buiten de CARICOM. Het platform is in 2010 geïntroduceerd door Rahid Doekhie, de ontwerper van het CIMSuPro in samenwerking met het Ministerie van EZ. De launch van CIMSuPro is door de President van de Republiek Suriname, Chandrikapersad Santokhi op 26 september 2022 gedaan.

Bij de vrijstelling procedure moet er door de ondernemer een schrijven gestuurd worden naar het Ministerie van EZ. In het schrijven dient de ondernemer het volgende te vermelden: de HS-code van het product, de hoeveelheid van het product die hij per jaar wenst te importeren, de waarde behorende bij de hoeveelheid (in US\$ of Euro's) en de omschrijving van het product in het Engels.

Indien het product moet voldoen aan bepaalde vereisten (technische specificaties), dienen deze dan ook aangegeven te worden in het Engels.

Voor het aanvragen van vrijstelling wordt eerst door het Ministerie van EZ nagegaan als het product voorkomt op de list of ineligibles (lijst van producten die in de CARICOM geproduceerd kunnen worden op kort-, midden- en lang termijn). Indien wel dan wordt nagegaan als er geen lokale producenten zijn voor het product. Als er geen lokale producenten zijn, wordt de aanvraag doorgeleid naar het CARICOM Secretariaat c.q. de Council for Trade and Economic Development (COTED), de vergadering van de handelsministers van de CARICOM.

S. No	Product Description	HS Product Codes
1.	COFFEE NOT ROAST, NOT DECAFFEINATED	090111
2.	DURUM WHEAT	100110
3.	BARLEY	100300
4.	SOYA BEANS, WHETHER OR NOT BROKEN	120100
5.	COCOA BEANS, WHOLE, BROKEN, RAW OR ROAST	180100
6.	RAW SUGAR, NOT CONTAINING ADDED FLAVOURING OR COLOURING MATTER: CANE SUGAR	170111
7.	COTTON, NOT CARDED OR COMBED	520100
8.	RICE IN HUSK (PADDY OR ROUGH)	100610
9.	JUTE AND OTHER TEXTILE BAST FIBRES, RAW OR RETTED	530310
10.	NATURAL RUBBER LATEX, WHETHER OR NOT PRE-VULCANISED	400110
11.	REFINED COPPER, CATHODES & SECTIONS	740311
12.	NICKEL, NOT ALLOYED	750210
13.	ALUMINIUM, NOT ALLOYED	760110
14.	REFINED LEAD	780110
15.	ZINC CONTAINED BY WT>99.99% NOT ALLOYED	790111
16.	ZINC CONTAINED BY WT<99.99% NOT ALLOYED	790112
17.	TIN, NOT ALLOYED	800110

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Het CARICOM Secretariaat stuurt de aanvraag naar de overige lidlanden (autoriteiten die belast zijn met vrijstelling aangelegenheden). De desbetreffende autoriteiten sturen de aanvraag naar hun private sector. Indien er potentiële leveranciers zijn, wordt het CARICOM Secretariaat hiervan in kennis gesteld. De huidige procedure van EZ naar het CARICOM Secretariaat visa versa duurt ongeveer 3 weken. Indien er potentiële leveranciers zijn voor een desbetreffend product, wordt het Ministerie van EZ in kennis gesteld door het CARICOM Secretariaat.

Hierna worden de contactgegevens van het bedrijf (de regionale producent) naar de aanvrager gestuurd. De producent/aanvrager dient dan contact op te nemen met de regionale leverancier van betreffend product. Indien er geen potentiële leveranciers zijn dan wordt de vrijstelling aanvraag goedgekeurd door het CARICOM Secretariaat c.q. de COTED. De goedkeuring wordt gestuurd naar het Ministerie van EZ. Hierna wordt de goedkeuring vanuit EZ gestuurd naar het Ministerie van Financiën, die tenslotte de beschikking voor de vrijstelling in orde maakt.

De goedkeuring wordt gestuurd naar het Ministerie van EZ. Hierna wordt de goedkeuring vanuit EZ gestuurd naar het Ministerie van Financiën, die tenslotte de beschikking voor de vrijstelling in orde maakt.

Het herziene Verdrag van Chaguaramas voorziet in de implementatie van de noodzakelijke wetgeving ter versterking van de integratie door het verwijderen van restricties op de handel en beweging van kapitaal en arbeid. Conform artikel 83 van dit verdrag zal voor elke wijziging of opschorting van de CET van een product, de Raad voor Handel en Economische Ontwikkeling (COTED) of de Secretaris-Generaal (namens de COTED) beslissen. Dit geschiedt indien het product niet wordt geproduceerd in de CARICOM en de gemeenschap niet in staat is de gevraagde hoeveelheid te produceren, of het product voldoet niet aan een door de COTED goedgekeurde standaard of wanneer er sprake is van een ernstig overheidstekort.

Ook moet er sprake zijn van stijgende kosten van levensonderhoud in betreffend lidland en moet de noodzaak voor het beschermen van de lokale industrie er zijn. Hierna moet het product van strategisch belang zijn voor de economische ontwikkeling van betreffend lidland en is wijziging of opschorting van de CET nodig voor behoud of bescherming van het milieu. De prijs van het product is voorsnog geen criterium op grond waarvan er vrijstelling kan worden aangevraagd.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Gemengde delegatie CCPF en CBEE-R op bezoek bij minister van EZ

Een gemengde delegatie bestaande uit vertegenwoordigers van de Compete Caribbean Partnership Facility (CCPF) en de USAID Caribbean Business Enabling Environment Reform Activity (CBEE-R), onder leiding van Giselle Texeira van de Inter - American Development Bank Suriname (IDB), heeft een beleefdheidsbezoek gebracht aan de Minister van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie, Rishma Kuldipsingh. Tijdens het kennismakingsbezoek is het project "Leveraging Digital Technology to Improve the Business Licensing Process" ter sprake gekomen voor het willen bereiken van The Ease Of Doing Business voor de economische groei in Suriname. Het Directoraat Technologische Innovatie (DTI), is belast met de uitvoering van dit project. Het kennismakingsbezoek heeft op woensdag 18 mei 2023 plaatsgevonden in de vergaderzaal van het ministerie van EZ.

De CBEE-R is een driejarige activiteit die tot doel heeft de zakelijke omgeving in de regio te verbeteren, bij te dragen aan sterkere en veerkrachtigere bedrijven en investeringsmogelijkheden. CBEE-R-activiteiten zullen het beleid verbeteren op het gebied van de toegang van bedrijven tot elektriciteit, internetconnectiviteit en digitale financiële diensten. Het verbetert ook de toegang tot financiering door betere betrokkenheid van de particuliere sector, een effectievere publiek-private dialoog en inclusieve en participatieve beoordeling van overheidsbeleid, ontwikkeling en uitvoering.

Het project "Leveraging Digital Technology to Improve the Business Licensing Process", wordt gefinancierd door CCPF en zal het traject van (bedrijfs) vergunningsaanvragen automatiseren. Hiermee zet DTI een belangrijke stap in het helpen verbeteren van de Ease of Doing Business voor ondernemerschap in Suriname vanwege de versnelde en transparante afhandeling.

Nieuwsbrief

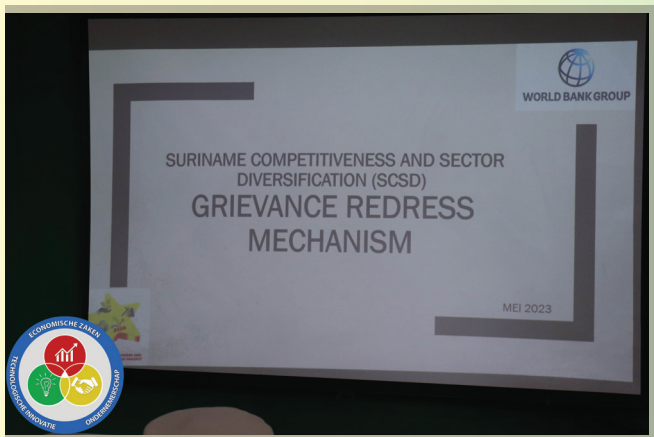
Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

EZ voert SCSD project uit ter stimulering van ondernemerschap

Het ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) heeft een lening ontvangen van de Wereldbank voor het "Suriname Competitiveness and Sector Diversification (SCSD) project". Susan Bansropansingh de coördinator van de afdeling Competitiveness Unit Suriname (CUS) tevens component Coördinator, en de social specialist, Reana Burke hebben een korte informatiesessie gehouden over het project en het klachten afhandelingssysteem "Grievance Redress Mechanism (GRM)". Tijdens de sessie, die is gehouden op 23 mei 2023, waren de directeurs van EZ, District Commissarissen (DC'S), vertegenwoordigers van de DC'S, en overige stakeholders aanwezig.

Bansropansingh heeft aan het begin van de sessie aangegeven wat het doel is van het project. Het project heeft tot doel activiteiten te financieren ter ondersteuning van verbeteringen in het bestuurlijke en ter vergroting van het concurrentievermogen in oa mijnbouw, agribusiness, toerisme en opkomende industrieën. Ook moet het project ervoor zorgen dat (wettelijke) hervormingen voor het stimuleren en ondersteunen van ondernemerschap worden doorgevoerd voornamelijk op de Wet van Onroerende goederen. Tijdens het SCSD-project worden er twee componenten uitgevoerd, waarbij het ministerie van Natuurlijke Hulpbronnen ook betrokken is.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

EZ houdt zich bezig met het verbeteren van managementcapaciteit, investering in productiviteit, upgraden en het bijstaan van kleine en middelgrote ondernemingen als ook directe steun en hervorming van het investeringsklimaat. NH zal zich bezighouden met o.a. versterking van het wettelijke en institutioneel kader voor de mijnbouwsector door middel van herziening van de mijnbouw wet- en de oprichting van het Delfstoffen Autoriteit Suriname.

Het project is in 2019 van start gegaan en zal duren tot juni 2025. Via het klachten afhandelingssysteem zal de gemeenschap in de gelegenheid gesteld worden om hun klachten die betrekking hebben op de twee componenten van het project te deponeren. Aangezien het een landelijk project is zal voor een vlotte afhandeling elke DC ook een verantwoordelijke aanstellen voor de GRM. Verder worden die verantwoordelijken ook getraind om te kunnen werken met het systeem.

Editie 13: Mei 2023

EZ neemt afscheid van Rita Burleson

Het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie heeft op waardige wijze afscheid genomen van haar gepensioneerde collega Rita Johanna Mariane Burleson. Burleson is het gewezen hoofd van de afdeling Personeelszaken van 1995 tot 2011. Tijdens het bewijzen van de laatste eer door minister, directie, staf en personeel, heeft minister Rishma Kuldipsingh kort de revue laten passeren over de loopbaan van Burleson op het ministerie van EZ.

Daarnaast heeft de bewindsvrouw aan de kinderen van de overledene onder andere een aandenken van het ministerie overhandigd. Zij wenste de familie en overig personeel heel veel kracht en sterkte toe. Nelly Starke, hoofd van Personeel zaken, heeft een kort gedicht voorgedragen. Tot slot hebben de kinderen van de overledene hun dankwoord gericht aan het totaal Ministerie voor de wijze waarop zij er heeft geweest aan hun dierbare moeder. Voor het vertrek van de stoet vanuit EZ werd een bloemenhulde gebracht aan Burleson.

Nieuwsbrief

Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap & Technologische Innovatie

Editie 13: Mei 2023

Maak kennis met Peggy Amatmoekrim

Peggy Amatmoekrim is geboren in Paramaribo op 09 februari 1980. Zij is moeder van twee jongens. Haar oudste zoon is 14 jaar en de jongste is 6 jaar. Peggy trad op 18 april 2005 in dienst bij het Ministerie van Economische Zaken, Ondernemerschap en Technologische Innovatie (EZ) als administratieve kracht op de afdeling Bewaking en Beveiliging. Zij is nu 18 jaar in dienst bij het Ministerie van EZ en is thans werkzaam als secretaresse op het Secretariaat van de minister.

Het is allemaal begonnen toen Peggy door de leiding van het Ministerie van EZ werd benaderd om op de afdeling Bedrijfsvergunning te werken als administratieve kracht. Natuurlijk vond zij het een uitdaging die zij aankon.

Door haar inzet en prestatie die zij getoond heeft op de afdeling Bedrijfsvergunning, werd zij wederom door de leiding benaderd om op de afdeling Juridische Zaken te werken. Zij greep deze kans aan en kort hierna werd ze bevorderd tot secretaresse dienstonderdeel. Haar inzet, doorzettingsvermogen, drijfsfeer en goede samenwerking met haar collega's werd door de leiding van het Ministerie opgemerkt en werd zij benaderd om op het secretariaat van de minister te werken als secretaresse. Zij is nu al een jaar werkzaam op het secretariaat samen met nog drie andere collega's en blijft zij ook daar haar best doen.

Peggy heeft in haar loopbaan goede en slechte tijden mogen meemaken binnen het Ministerie van EZ. Toen zij in dienst trad verwachtte zij uitdagingen binnen het Ministerie en heeft zij die ook mogen ervaren. Een positieve ervaring die haar altijd zal bijblijven is, dat zij nooit had verwacht dat zij bij het secretariaat van de minister zou werken.

Als boodschap voor de medewerkers van het Ministerie van EZ zegt Peggy: " Doe je best om present aan het werk te zijn. Probeer om een goede samenwerking te hebben met je collega's en ook nog een goede en gezonde werksfeer te creëren.